

No més drets sense febre.
No més febre sense drets.
 Los drets individuals son imprescriptibles, ilegalesibles e inalienables. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí abont comensa la llibertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La resignació que predican las religions no es més que la fórmula del engany ab que's preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son caixas d'ahorros que viuen de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crecscuts interessos al col.

LA TRAMONTANA
 defensa 'ls principis liberals més avansats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es antireligiosa de totes las religions, porque totes son igualment dolentes y depressives pera la dignitat y la inteligencia humanas. • La TRAMONTANA en politica defensiva sempre al més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no está aliada a cap partit, carvint los interessos generals de la llibertat sense compromissos ni preocupacions de sector.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 pesseta trimestre.—Estranjer, 2
 Las inscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.ª : BARCELONA
 Pels pagus s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 céntims. No s'admeten libranças especials de periódicos

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 céntims.—30 exemplars, 1 pta.
 Sort a llum puntualment cada divendres

DE COM SE PROTEGEIX AL POBLE

La protectora d' ahir

La protectora d' avuy

SUSCRIPCIÓ

A favor de las victimas dels representants de las Tres Clases de Vapor, quin import es entregat setmanalment al Centre local de las Societats obreres de Manresa.

Penesas

J. C. de Mataró, 1'05.—Alexandra, 0'25.—Un company, 0'25.—Joan Vidal, 0'25.—Cortés, 0'25.—Tres amichs de Sabadell, 0'15.—Baldomero Bellver, 1'05.—A. M., 0'25.—Un que preté la abolicion del matrimoni, 0'30.—Font, 0'30.—M., 0'50.—Total, 6'90

Esbravadora de la fundició del «Valenciano» Montpau, 1.—Polcarpo Marigó, 0'30.—Tomás Bel, 0'50.—Juan Ferrero, 0'25.—Jadara Triadó, 0'25.—Total, 3'50

Suscripció del Centre Instruccion del ram d'Edificatoria.—Dia 1: Geroni Pou, 0'30.—Francisco Vidella, 0'25.—Suñal, 0'20.—Mand Canals, 0'25.—Marqués, 0'25.—Dia 8: Francisco Vidella, 0'25.—Anton Baqués, 0'25.—Geroni Pou, 0'30.—Joaním Curat, 0'25.—Un voluntari, 0'25.—Tallades, 0'25.—Dia 14: Joseph Fort, 0'30.—Joan Ferré, 0'25.—Geroni Pou, 0'30.—Joseph Marqués, 0'25.—Total, 4'40

Suscripció de varios Manqueros, baldellistes y pelayeres.—M. Compa, 0'30.—J. Ximena, 0'25.—L. Muris, 0'25.—Olegari Calderó, 0'25.—J. Ribasó, 0'25.—Rosa Martí, 0'10.—J. Ribas, 0'10.—J. Calvet, 0'20.—J. Salvá, 0'30.—Benet Fábrega, 0'20.—J. Jorba, 0'20.—J. Font, 0'20.—Un revolucionari, 0'25.—I. Blanas, 0'25.—Genis Anglada, 0'25.—Joan Anglada, 0'25.—B. Rocabellera, 0'25.—Un esclau, 0'10.—Un voluntari, 0'10.—Un que aquerol, 0'25.—Un quecollista, 0'10.—Un que té unes, 0'10.—Total, 4'55

Suscripció de varios obrers de la fabrica de Sert y Solá. 15'55

Círcol obrer de Barcelona.—Joseph Ponet de Vall, 0'50.—S. Epi, 0'15.—Matamala, 0'30.—Marín, 0'25.—Alvarez, 0'15.—Bromat, 0'25.—Alcor, 0'25.—Beryech, 0'20.—Barrera, 0'20.—Feria, 0'15.—Marrorell, 0'25.—Masach, 0'25.—Sedó, 0'20.—Cluflet, 2.—Manyan mecánicos del taller de Camprubi, 2.—Un enemich de que's tirin las llistas de suscripció a la comuna, 0'25.—Dos tintorers de casa d'un burgués que's obligá a anar a missa 1 dia de Tolosan, 0'25.—Total, 8'45

De Sabadell.—Taller Roca y Teves: 1.—setmana, 1'85.—2. id., 2'30.—3. id., 1'80.—Total, 6'95

Suscripció d'Obrers Tintorers.—Un amich de la unió obrera, 0'15.—Uns done que no creu en Deu, 0'15.—Dos petutins, 0'10.—Ramon Mercadé, 0'30.—Salvador Maestre, 0'15.—Pere Vidal, 0'30.—Joseph Bosch, 0'25.—Geroni Trarés, 0'25.—Anton Escudé, 0'30.—Ricardo Sarriá, 0'25.—Joan Clarisano, 0'30.—Francisco Sisti, 0'25.—Mateu Mirambell, 0'25.—Valenti Perez, 0'20.—Joan Moliné, 0'25.—Anton Corriola, 0'25.—Joan Vidal, 0'25.—Anton Roger, 0'25.—Joan Castells, 0'25.—Domènec Prats, 0'25.—Joseph Amat, 0'25.—Jaume Maribó, 0'25.—Joan Pl, 0'25.—Bartomeu Trapat, 0'20.—Anton Aymerich, 0'25.—Emilio Riera, 0'20.—Sebastià Pegueras, 0'25.—Joseph Garza, 0'10.—Vicente Garcia, 0'10.—Miquel Sabaté, 0'25.—Joan Gasch, 0'25.—Joseph Salvat, 0'25.—Miquel González, 0'25.—Felip Saso, 0'20.—Tintoreria de Carroge y y Triquet, 1'20.—Total, 9'25

Suscripció feta a Manresa per lo corresponal de La TRAMONJANA.—Un revolucionari, 0'25.—Un que está convenent de las ideas revolucionarias anarquistas, 1.—Un desconfiat, 0'30.—Joseph Vidella, 0'25.—Un que está tramet que té voluntat, 0'25.—Un enemich dels vaporesos, 0'50.—Una meta frans del 35, 0'25.—Un que no combrava ab rodes de ferro, 0'25.—El bélich y C., 2.—Anton Carreras, 0'25.—Un amich de la maquinaria moderna, 0'30.—Ferre Costa, 0'25.—Total, 8'25

De varios obrers de aquest Fructu de Hajes. 5'35

Total de los seis llistas. 70'45

Total de las cinco setmanas pasadas, entregat ja al Centre local de Manresa. 724'30

Importa lo recullit als avuy 844'75

Contínua obrera la suscripció.

QUESTIONS SOCIALS

SOCIALISME Y ANARQUISME

Quan ab motiu de la agitació que's nota en tot lo proletariat d'Europa y América veym que casi tothom s'ocupa de la qüestió social, no podem menos de trobar deplorable que no's compreguin ó's confonguin, ó, millor dit, no's distingixin degudament donant a cada una son just valor, moltes de las paraules que encarnan una idea transcendental dintre d'aquest ordre de coses.

Aixís veym que mentres uns se prenen en serio y altres fins usan com argument contrari al socialisme la garrfalada de la repartició de bens, los de més entell no saben qué significa ni

qué es socialisme y encara menos, molt menos, lo que es y la idea que entranya l'anarquisme, ignorant, per conseqüencia, que aquest sia una branca d'aquell, ni com ni de quina manera pugan terse prácticás las ideas que determinan tals paraulas, per lo qual aném a esbrinar en aquest article lo valor y significació de las paraulas Socialisme y Anarquisme, del mateix modo que en lo següent determinarem lo que significa Comunisme y Colectivisme.

Socialisme es: tota doctrina filosófica que tinga per objeche la reforma completa de la societat, baix la base de la asociació general y universal, per procurar en lo més alt grau possible lo desenrotlló físich, moral é intelectual del sér humá, la satisfacció de totes sas necessitats y la garantia del dret a la vida.

Anarquisme es: aquella branca del socialisme que proclama la abolicion de tota autoritat y l'reconeixement de la llibertat del individu per demunt de totes las cosas.

Fetas las definicions lo més senzillas y de fàcil comprensió possible, passem ara a analisarlas.

Com Socialisme es un sistema, una forma general ab que pot regirse ó constituirse una societat, clar que dintre d'ell a la vegada poden proclamarhi varios sistemas particulars, com dintre d'una monarquia pot haverhi l'sistema absolut y lo constitucional, l'hereditari y l'electiu, y fins en més ó menos grau lo democràtic, y dintre d'una república lo sistema federal y l'unitari y també l'absolutista y l'democràtic. Per aixó succeix que quan los anomenats sabis de la classe mitja volen ocupar-se de socialisme cometen tantas barbaritats, perque no saben parlar més que dels sistemes de Saint Simon, Fourier, Cabet, Moro, etc., y aixó respecte a socialisme es tan vell com respecte a política es lo feudalisme y la monarquia de dret diví.

Lo socialisme modern se comensá a condensar a mitjans d'aquest sigle en Proudhon, y no prengué forma fins a la fundació de la célebre Internacional. Parlar de socialisme ananses més endarrera d'aquí, es no saber lo que's té entre mans. Va luego dividirse y anular-se la Internacional, perque dins d'ella, dins de la idea Socialisme que representava, nasqueren dos sistemes concrets: l'autoritari, patrocinat per Carlos Marx, y l'anarquista, predicat per Miquel Bakounin. Lo primer s'emportá darrera seu ab preferéncia la gent del Nort, com Inglaterra, Alemania, Russia; al segon seguiren los socialistas del Mitjidá, com Fransa, Italia, Espanya. La qüestió de temperament, lo clima, decidí de la adopció de las ideas en los respectius paisos. Y aixís pot dirse que continúa encara lo socialisme modern, dividit en dos poderosíssims grupos: l'autoritari que domina en los paisos del Nort, y l'anarquista, que domina en los paisos del Mitjidá. Precisa aclarar que l'sistema socialista modern anomenat autoritari no patrocinia pas l'autoritarisme a la usansa antiga, puig que ni tan sols arriba a professorio com los partits polítichs moderns més avansats. Es no més que relativament autoritari, y creyem que aixís se l'anomena sols perque está en oposició al anarquista dintre d'un mateix sistema general que implica la radical transformació de la societat present.

Y si Socialisme, com ja havém definit y analiat significa sistema general com monarquia y república, aném a veure ara qué significa Anarquisme, com a sistema particular ó determinat dintre l'general.

Ja havém dit que Anarquisme vol dir supressió de tota autoritat, perque la paraula anarquía significa senzillament no govern. Més lo que's fa en aquest sistema difícil de comprendre pels enteniments poch desenrotllats, ajudats pels soñams dels hipòcritas reaccionaris, es que siga possible subsistir un sistema social en que no hi hagi autoritats ni govern. Y d'aquí neixen las estúpides afirmacions de que l'Anarquisme es lo desbarajust, lo repartiment de la propietat, l'abolicion de la familia, en una paraula, lo campí qui pugui d'un estat permanent de destrucció y de barbarie, quan es precisament lo contrari. Del mateix modo que pel govern liberal lo pobre té d'estar més insubrit y té de valer més que estant supeditat a un govern absolut, ja que l'absolutisme no l'pot resistir ningú que tinga bon concepte de la dignitat humana, del mateix modo l'Anarquisme necessita més graus d'ilustració que los sistemes

de govern liberals, perque aquell es lo darrer esglaió avuy conegut del liberalisme. Y creure que perque s'tracta de suprimir l'autoritarisme es que's vol prescindir d'organisme social, es senzillament tonto, perque quanta més asociació, quanta més sociabilitat entre l'sproductors, més civilització y més garantia de respecte als drets de tots. Organizada la societat baix la base del productor y podent tothom produhir lliurement sens trabas autoritaries, resulta la anarquia. La organizació social, la conservació del ordre, los drets individuals de tots y cada un dels individus queda confiata al racioni, a la ilustració, al bon sentit de cada un y de tots los individus que forman la societat. Per aixó es que l'anarquisme es una senyal de perfecció humana y may un retroces com hipòcritament pregonan la mala fe de varios y sostenen la estupides de molts. Se'n dirá que pela vicis de las bárbaras societats passadas y de las que tantas reminiscencias quedan, no es avuy encara possible l'Anarquisme; nos té sense cuydado. Si la idea es justa ella s'obrirá pas y no es cap problema la qüestió de temps y lloch. Lo cert es que'l problema social ha deixat ja endarrera a totes las qüestions, y la mateixa política, la religió, las costums, tot ja s'analisa baix lo prisma de que son qüestions socials en son fondo per més que en sa forma s'hi reconega la trivialitat d'un creencia en tal ó qual Deu ó la conveniencia de la estabilitat de unas ó altres institucions.

Per aixó en lo present article, explicant lo verdader y natural sentit de las paraulas Socialisme y Anarquisme, ajudem al estudi d'aquestes qüestions per part dels treballadors, perque ells son los quins portan avuy la bandera del progrés é interessa més que ningú coneeix lo terreno que trepitjan en las qüestions socials.

Salient 16 Setembre 1890

Amich Director: Degut some dupte a la propaganda liberal que per capay d'alguns anys s'ha via fet en aquesta villa, haviam ingrat tenir ajuntaments que en las qüestions religioses sabian collocarse a la altura d'una corporació eminentment liberal. Ara, degut a las debilitats del nom de cal Siero, actual alcalde, y a las insubrits habilitats del célebre polidoro de Sant Vicent de Castellat, actual secretari de Salient, s'ha tornat l'ajuntament més reaccionari que 'la metzosa carlista.

Figuravos no mes que en una de las darreres sessions l'alcalde digué als demes regidors que'l dia de la próxima festa major l'ajuntament havia d'anar a la iglesia y que no hi podia faltar ni un concejal. Tres de ells van dir al alcalde que si tingues ganes d'anar a missa que hi anés, que ells no's mourian de casa. ¡Ah! ¡el doncha sapigué,—vs dirlo,—que'la que no anué a la iglesia quedaréu destituhits.

Quina berra! Aixó dit per un home que havia jurat mil vegades que sent alcalde ni seria un céntim a la iglesia ni pendria part en cap funció religiosa, es més que ridícul, vergonyós.

Pero no es estrany. Alló que he contat altres vegades d'haver sigut caixé dels Dolers y haverse quedat ab los diners, lo té lligat de peus y mans y no es més que un presoné dels reaccionaris que'l fan bulla com un ninot. Ell fa promesas y l'endura las trenes; fa tractes com alcalde y's passa embusteros ab la major tranquilidat. ¡Ja os dich jo que es tot un caràcter!

Ara ha disposat que per la festa major quedi tancat lo teatro. No permetra que's fassin altres funcions que las d'iglesia y ball. Aixó al' ajuntament té lligat lo teatro i rahó de sette duros que pagarà dels fondos municipals per a que ningú hi fassi comedia. Deu pensés que be's tenim prou de comedia ab lo que fan a la casa de la vila.

Entre la classe obrera se parla molt d'un Monte-pio que alguns fabricants, ab l'ajuda del alcalde y del rector, tractan de fundar en favor dels treballadors que se hi associen. No tracten de reduir lo que es son producte los fabricants defensas, ni siquiera de perdre'l temps en fer veure'l móvil que's guie. Aquest convenent de que tal com fou subritat pels obreros s'ello, ho será ab major motiu avuy que la classe obrera, é feras d'experiencias, ha pogut formar-se'l convenciment de que, no cedint ogament als capritjos del capital, sino que en fré a las sevas ambicions, llura enllé castituts y formals batalles, pot arribar a la seva emancipació.

Y a propòsit de fabricas, dech fer constar que cada dia ve sent més inhumana y més indigna l'exploitació dels fabricants en las colonias veñinas. De crables vendadors y se guben crudelment ab los seusos. Perque veu que a fré a las sevas ambicions, llura enllé castituts y formals batalles, pot arribar a la seva emancipació. Y a propòsit de fabricas, dech fer constar que cada dia ve sent més inhumana y més indigna l'exploitació dels fabricants en las colonias veñinas. De crables vendadors y se guben crudelment ab los seusos. Perque veu que a fré a las sevas ambicions, llura enllé castituts y formals batalles, pot arribar a la seva emancipació.

Just cronament al despotisme que allí regna.

Figueras 13 de Setembre 1890

La idea d'elevar un monument a l'insigne inventor del Jerònim D. Narcís Monturiol, ha tingut en aquesta comarca benévola acollida, lo que m' fa creure que no tardaré molt a veure ja erigida la estàtua, ab la qual lo poble amparatós, més que ningú, ha de procurar sigui una cosa digna del home que tan adonant deixà lo difícil problema de la navegació submarina.

Lo dia 20 d'Avinyonet, se feu una brillant festa federal en lo vobí poble d'Avinyonet, ab alegria y goig de tot-hom: menos del rector y la majoradona, quins parella, particularment lo maridat, agafà una rabeta al veure com li esquilava lo remat.

Segons bons informes, avuy deu començar a tirar d'aceras desde'l costat de la Sagrada mística, lo may provi alabat orador caritatós moss. sant Benet Toró. Ja n'hi farà cinch lèctons.

Per avuy té punt final son amic

ANASSO

POBRA MARE!

Prop del bres bon jau l'infant una dona ab plors expressa son dolor.

Fa tres nits para aquell cant en que tota mate veses rius d'amor,

aquell cant que guaria imprés la memòria mentre vida conservés;

aquell cant que 'ns sembla un bes quan ab l'anima ferida l'envoquem,

Cap al cel aixeca 'la ulls com remey a son maridat demanant:

son fillat de cabells rulls en las urpes del deliri va fíntat.

Fa tres nits que l'heusolat ja no gronxa com gronxava, lo tres nits,

que veillant a son fillat ab quietut plorant ebrava sos neguits.

¡Pobra mare! La ilusió de son cor ja n'és agida. Si ell es marit,

¡quin sarà lo seu doblé? ¡qué farà sense la vida del seu cor!

¡Sense encara haver sentit de sa boca'l nom de mare lo perdé!

¡Abismada en negra nit sens qui se vellea ampare quedaré!

¡Hont anaren a parar aquells prechs que dirigia cap al cel!

¡Ea que Deu no va escoltar aquells vots que li ofería plena d'anhel!

Si com diuhen Deu es just, ¡de quin crim ara l'acosa!

¡Cóm me va sobre l'ajust! ¡Ab sos llamps, cóm no l'abruza y l'malmet!

¡Per qué ebrava son foror en qui creu en sa justícia!

¡Cóm me veu que no pot créu l'heu cor sense rebre la carícia del fill seu!

Viuda, pobre y sense consol, ¡qué farà en aquesta vida!

¡Quen se voydi aquell bressol ¡qui a sas penas acullida donará!

¡Qui, en eis món traydor y vil, ab bons ulls al pobre mira!

¡Qui en eis món, que pels greus es tan servil, eis humils alts no gira lo seu front!

Tot aixó pel seu cervell, lamentantse adolorida, va voltant

en desordenat tropell mentre'l nas sa curta vida va acabant.

Aitra volta cap al cel lo seus ulls gira afligida plena d'amor...

y, apurant d'un cop lo fe, al batzaron, ja marcada ven la flor!

¡Pobra mare! De segur que no sap que lo que impera sobre'l món

no es lo dir que invoca pur, sino'l Mal, que ab rebús fera nos confia!

A. Y.

Una embrolla de mil diables está passant actualment entre 'ls obrers tipógrafos d'aquesta ciutat.

Iniciada una dissidència fa set ó vuyt anys á consecuencia d'unas intemperancias d'un pretendent á jefe de la classe obrera, han viscut duas societats d'aquest ofici desde aquella setxa fins avuy, representant l'una, la dels pretinguts jefes, la tendencia autoritaria, y l'altra, en la que figuravan alguns anarquistas, la tendencia avanzada.

Mes com en lo temps passat s'han anat calmant las passions per un costat, y per l'altre la societat victima dels pretinguts jefes ha anat veyent y comparant los sistemas, de quinas comparacions sempre resultava perdont l'autoritarisme que en sa corporació regnava, ha virgut un desij general d'unió, iniciat en la mateixa societat autoritaria, que proposamho á l'altra li acceptá totas sas condiciones, contentante ab la adopció de son Reglament, modelo de liberalisme y de fraternitat y negatiu de tot principi autoritari, y aixis va acordarse la fusió d'abduas corporacions ab goig inmens de tot l'ofici en general.

Mes vetaquí que llavors los pretendents á jefes van creures perduts en sas ambiciosas aspiracions si ells tenian de sumarse ab una gent que no volia jefaturas y á quin costat los jefes se quedarían molt petits, y armaren una intriga de mal género pera desbarstar la unió després de feta, acudint al govern civil y doñant á alguns piza-tinters d'altí alguns inofenses macarrónichs é inexactes, que feu que'l gobernador suspengués la nova Societat d'Impresors en que s'havian fusionat la Tipogràfica (dels jefes) y la d'Obrers Tipógrafos (l'anti-autoritaria). Mes no 's dormiren los fusionats ab tal inesperat contratemps, sino que acudiren al govern civil, se presentaren en respectuos y enérgich recurs al propi gobernador, l'interessaren pera que ell mateix estudiés la qüestió, y efectivament, la primera autoritat civil de la provincia aixeca luego la citada suspensió y legaliza la nova Societat per haver trobat legal de tota legalitat la fusió realizada.

¡Donchs pensan que per aixó los jefes s'han donat á parit! No senyor, lo que han fet es embarcar á quatre infelissos, cegos partidaris de sas enlutadas personalitats, y donarlos content, quedantse ells á la barrera, de que retenguin los diners, mobiliari, efectes y tot lo que fou de la Tipogràfica, per veure si ab aquesta detentació legal, ells que tanta gala fan de las lleys, poden sortirse ab la seva. Mes dona pels jefes la desgracia de que la nova societat está disposada á tot á fi de que un parell de tipos ridiculs no pugan dir que 's burlan d'ells, y lo que succehirá es que veurém alguna infelís victima dels pretinguts jefes obrers, ni més ni menos que altres representants vaporosos.

¡Quan acabaran d'escarmentar los obrers de bona fe no creure en Reoyos ni Quejidos que no buscan més que sos vots pera enlayrarse ab lo sufragi universal y després deixar á la estacada als que 's haurán fet esqueteta?

Diu La Publicitat que 'ls anarquistas presentarán candidats á dipotats á Corcs, en varios districtes de Catalunya, á Tarrida, Esteve y Lorenzo.

Sospitem que'l coleja s'ha deixat amagar l'ou per aquell eminent socialista ab qui de vegades celebra interviews sobre assumptos socials, celebre per certs micos rebuts d'algunas societats obreras.

Los anarquistas citats están completament d'acort ab la companya iniciada per El Profractor en sos articles «Los trabajadores no votan», «Guerra á los candidatos» y «La lista electoral», y per tant ab las instituciones burguesas no volen tenirhi més relació que la guerra.

Segons se 'ns diu, se tracta de formar un centre carlista en la vehina població de Sans, ocupant la sala coneguda per cal Baldiri, en oposició al centre carolich del mateix poble.

Encars que es sensible que aquella liberal població s'embruti ab una societat carlista, sempre es bó que estiga inspirada en l'odi als capellans.

Carlins anti-clericals es una cosa pareusada á la inoculació antirábica. Del mal lo menos.

Diu en Sagasta que en los districtes rurals un guarda-bosch decidí una elecció. Si aixó succeixen en las poblacions rurals y

en las grans poblacions se fan las elecciones ab tupinadas autoritarias, ¿qué queda pera 'ls beneyts que prenen en serio la soberania nacional baix lo régimen burgés?

En la Barceloneta s'agitan grans pensaments. Hi ha algun mala cara que vol superar la gloria de Monturiol, de Peral y de Lesseps, proposant algo més que la invenció de un submariri ó la obertura de un istme...

Se tracta nada menos que de celebrar una festa major que superi á totas las festas majors de Catalunya.

Hi haurá professó, firas, envellats, balls de bastons, focs d'artifici, y fins banderetas de paper en més de quatre carrerons.

Pera realisar tan estupendo pensament se buscan socis que paguin lo gasto interessant l'orgull patrióich dels mansos vehins de la barriada.

Los iniciadors de tan sublime idea tenen ja assegurada la gloria de que'l seu retrato figuri en la colecció de catalans ilustres de cala ciutat y ademés una garba d'aulas no espiritual.

No obstant, celebrariam veure que la activitat dels barcelonets prengués altre cami més útil y profitós.

Lo Gutierrez de punt en lo passatge del Relleto, ignota per lo vist que el hábito no hace el monje, com diuhen en son país.

Dihem aixó perquè havent presenciat unas barallas entre varios aixarretos de levita y tarot, los va descompartir lentils encara mil cumpliments, lo que de segur no hauria fet si 'ls aixarretadors fossin gent de brusa y espartenyas; cosa que quedé demostrada per la manera ab que incorregué'l bulto devant d'un espectador que li va fer alguns advertencias en aquest sentit.

Y no dihem més per tractarse d'un petixó minut.

Un incendi ha destruhit part de la Alhambra de Granada, y ja 's parla de catástrofe nacional y d'enviar desseguida fondos del Estat pera edificar lo destruhit pel foc.

En cambi s'incendia ó ve una inundació en un poble que deiza sens xuplach á infinitus de familias, y may lo govern s'hi encaparra ni envia recursos ab prouitur.

Y es que per nostres grans estatistas catòlics val molt més una parer de moros que la vida de molts cristians.

Diuhen los conservadors que las ovacions tributadas al Sr. Sagasta costan á pes d'or als fusionistas.

No crech molt bé, perquè ningú com los ministerials d'avuy per conelar á la perfecció las tramposas del ram de voler escalar lo poder.

Mes es precís confessar que si 'ls fusionistas fan ovacions ab diners, als conservadors ni aquest recurs los queda, perquè si poguessin á quatre per aplaudir desseguida ne sortirían quatrecentos pera ajudar.

Lo país veu á Sagasta ab indiferencia, y per aixó passen las ovacions pagadas.

Però en cambi veu ab odi á Cánovas, y no deixaria passar las que s'interessin á favor d'ell.

Lo ministre de Gracia y Justicia (¡dich!) y Valicarco ¡dich! y Justicia, acaba de fer un discurs ab motiu de la obertura dels tribunals, en los salons del Suprem, en que, entre altres, anuncia la reforma del Códich penal en sentit de definir clarament los delictes de lessa majestat; contra la religió, contra l'Estat y contra la tolerancia religiosa, es á dir, vol definir clarament los delictes que diuhen los reaccionaris que 's poden cometre per medi de la imprenta.

Ja cal que una vegada més los periodistas de oposició nos encomanem á Santa Revolució gloriosa si no volém veurens perseguits com las rates per aquestos gats de la conservaduria gubernamental monárquica.

Nostre benivolent coleja La Anarquia, de Madrid, ha sigut denunciat y multat.

Al mateix temps que manifestém nostre sentiment per aquest acte autoritari, tenim la satisfacció d'anunciar que entre 'ls anarquistas de Barcelona s'ha iniciat la idea de obrir una suscripció pera ajudar al coleja madrileny.

Exciém á nostres llegidors á que hi cooperin, en atenció á lo convenient que es sostenir

un periòdic revolucionari en lo centre de la rescació y de la ganduleria burgesa y política de Espanya.

Com manifestarem temps atrás, la Societat laica *Gutenberg* celebrará una vetllada extraordinària el pròxim dissapte, 20 del corrent, a dos quarts de nou del vespre, solemnitant la inauguració de sos nous locals del carrer de Consell de Cent, número 438, baixos.

La part oral y literaria serà desempenyada per alguns nens y nenas y oradors distingits com la senyora Conxa Seras, los senyors Odon de Buen, Salas Anton y altres. La part musical correrà a càrrech d'una copla de bandurrias y guitarras y algun aficionat al cant.

S'invita a tothom al indicat acte, que serà públich. Nosaltres farem un esforç en assistirhi.

Dintre l'Administració de Correus d'aquesta ciutat, dos empleats de servey van anar a tiros lo dílluns a la nit.

Si d'aquesta manera s'entenen per assumptos del servey, ja no esd'extranyar que'l públich resulti mal servit.

Gracias ab que no li foradin la pell.

Copia d'un telegrama de Madrid que publica lo dílluns un diari d'aquesta capital:

El jefe del partido socialista obrero, Sr. Iglesias, ha reunido a sus correligionarios en su casa, dándoles cuenta del Congreso celebrado en Bilbao, al cual llevó la representación de Madrid. Los resultados ratifican los acuerdos tomados en dicho Congreso y se disolvieron.

Un pretingut jefe socialista donantse tals fums me fa l'mateix efecte que m'faria veure un ateo anant a missa y pegantse cops de puny al pit.

Als Estats Units acaba de celebrarse un Congrés de lliadres ab totes las requincallas legals y fins se tracta d' aixecar una estatua a una dona que fou una distingidíssima deixebra de Caco.

Nota bene. No 's tracta de gent d'oficina ni aristocratas.
Son lliadres vulgars.

Arx sí que la patria quedarà tranquils, y ja no tindrà may més ni un maleich mal de ventre.

Lo general Martínez Campos projecta unas grans maniobras militars al estil de Fransa, de Prusa, ó de la Vall d'Andorra.

A últims d'aquest mes ó a primers del entrant, s'agafarà tot l'edifici que 's pogui de Catalunya, y cap a Vich, que es terra de butifarras, ó a Calaf pera imitar-lo mercat, farém troça ensenyant als treballadors los arguments disposats a salvar l'ordre, la propietat, la familia y l'bélsam de copibla sempre que s'atequin los privilegis burgesos.

Y després de tals exercicis... ¡ Ves qui gosa ab Espanya ni a posarse davant del sabre plantat sota 'la garrofera de Sagunto!

Estem el peu d'un abisme.
En Castelar y en Sagasta se 'n van a Paris per diferents camins, y un cop allí 's trobaran, y... ¡ tremolés!... parlarán de politics.

¡ Qué! ¿ no tremolán?
Donchs los conservadors contan sixó com si 's tractés d'un judici final.

Los pobrets per tot arreu veuben sombras, y l'temor de perdre la cullera no 'ls deixa viure tranquils.

Ja ha sortit per ara una irregularitat a Sevilla y en' altres a Santander.

Cobsti, no obstant, que si 's conservadors no corren més, molt més, per aquest camí, aquesta vegada no logran pas eclipsar las glorias irregularisadoras de sos tocayos los fusionistas.

La nova societat *El Progreso* del ram de Lampisteria, Llanoneria y Llanueria de Barcelona y sos contorns, ha quedat instalada al carrer de la Aurora, 13, principal, ó sia en lo mateix local que ja fa temps ocupa la societat del ram d' Ebanisteria, quina noticia doném gustosos per súplica de la Comissió de Relaciones de dita nova societat.

ESPECTACLES
TEATRO GAYARRU.—*La bella facinella* de Perth proporcionarà tantos entusiasmes com *Gli amanti*, perquè la música es bonica, la direcció acertada, los artistes treballan ab gust, y de la orquesta y coros no 's pot demanar més. Del desempenyo solament citaré a la senyora Huguet, que 's fa aplaudir en lo rondó del últim acte, sobresortint de tots los altres artistes. Un aplauso al Sr. Perez Cabrera, al Sr. Sadurni y a la empresa.
PRINCIPAL.—Antonio i Cleopatra, *Fuaciano* *disorgi* y *Demi-monde*, tres obres dramáticas que han sigut tres ovacions pera la Sr. Duas y molta aplausos per los demés artistes, otorgats tots ab justicia, puig no varen sentir las apoteosis de la *claque*.
Excursiós.—Solament meritan aplausos justos lo Sr. Castilla y la Sr. Aliver. Ells son los únics artistes; los demés pera fer riure tenen de fer lo clown.
TIVOLI.—Sempre igual.
 Y fins la próxima, que ja lo **TEATRE CATALÁ** haure començat sas funcions.
 LEOPOLDA G.

AGAFEULOS!
SONET
 ¡Ojalá que ja 'n Melgares ha lograt ab la seva quadrilla arribá aquí!
 ¡Adeu, estalvia que, ab treball sens fi, hem en tanta anys de paga arreconat!
 Ja no hi ha res segó, ja l'home honrat he de cambiar cent voltes de camí, si no vol a las garras sucumbir dels assassinios de la llibertat.
 La qüestió de buscar un procediment que sempre més nos lliuri d'aquest mal, atreient lo país de mala gent.
 S'ha de fer una atesa radical; desafecció ben feta y verdadera, pesant la porqueria a la trassera.

No fou mala ni petita la bronca que provocaren dos capellans de Figueras lo dissapte passat ab motiu del enterro del director de la societat coral *La Erato* Benet Ventura (a) *Pep*, molt conegut per tot l' Ampurdà.

Es lo cas que morí'l citat subjecte disposant que no volis més que dos corps al seu enterro, y aixís va ferse. Mes los dos burots negres escullits, al veure que 's tractava d'una fúnebre solemnitat ab societat coral, música y numeros acompanyament que gastava tan poch en grinyols piadosos, se degueren posar fets un vitxo, y pera desmentir alló de que la *música domestica las feras*, al sentir que la orquesta tocava la marxa fúnebre del *Jone* y que l'acompanyament no anava fent via més que al pas d'aquella marxa, se dirigí un dels disfressats als que portaven lo cadavre, dihentlos ab mal reprimí verí que anesia més depressa, que ells no estaven per perdre temps. S'ho escoltaren los aludits com si 'ls ho haguessen dit un cap-aquí, y llavors aquell y l'altre ensotant *capalla* falta gent, plantant a tots al mitj de la cerimonia y deixant l'ànima del difunt mitj enfora y mitj endins del cel, porque tot just havian arribat a la meytat de las penitencas místicas.
 Tel conducta escandalitzá a tothom, pero lo enterro feu sa via normal donant per ben engegats als gori-goris.
 Jo m'alegro de tal resultat. Aixó ensenyará als ja molt adelantats figuerenchs a donar un pas més y prescindir sempre de tota ingerencia catòlica.

La setmana passada va morir a Palma de Mallorca *Pep* el *Cacahero*, tipo popular en aquella capital per haber fet una fortuna ab cacahets, y per no haber volgut capellans ni cap enganyia catòlica en vida ni en mort, se li feu un enterro brillant, anemhi numerosissima concurrencia y privant lo governador d'allí que hi anés una música tocant a l'enterro.
 Los Pons Pilats conservadors no poden menos de resultar protectors de sotans.

A Picemolons ha mort l'heretjé correspondent de *La Tramontana*, y com en vida ja no cal dir qui fou, lo clero se n'ha volgut apoderar

en mort y... han partit la diferencia ab la familia, fentse l'enterro civil y donantli luego sepultura al cementiri catòlich.

Si aixó no acaba de posar de relleu las tragaderas del clero, que ni may.

Lo ruch negre de Ginestá es tan tocat y posat en alló d'obrir lo forrellat del cel a las ánimas de cant sense frau ni engany piadosos, com fan tantis altres del ofici, que no pot resistir lo passar los cossos dels difunts per la iglesia per més que li diguin que fets a la llei y a las més rudimentarias prescripcions higienicas, y no tenint en compte que s'troban ja en aquell poble del districte de Tortosa ben prop de punts infestats del cólera.

Pero ¡a qué dimontri parlar d'higiene als capellans si ells no saben més que bramarre quatre latinorums, buscar diners y fer magarrulas a las majordonas de bon regent!

Se 'ns diu de Sabadell que en un enterro que va ferse 'ls mes passat bi anaren varios que diuhen ser lliurepensadors y anticlericals, y no més que pera evitar lo *qué dirán*, quan los capellans se ficaren a la cova fumada ells també seguiren piadosament com mansos anyells llanuts.

Aixó no tenen d'extranyarho los quins nos donan aquesta noticia.

Apart la hipocresia que tal acció acusa, avuy ja no viu lo catolicisme de las ánimas del purgatori, com temps passats, sino que viu del *qué dirán*, y en aquesta moderna raterra mística fins s'hi agafan molts lliurepensadors débils.

Lo jutjat de Lisieux, Fransa, ha incout causa contra un jove assistent al cercle catòlich per estupro de una nena de set anys.

Las primeras investigacions han donat per resultat que aquest fervent catòlich havia fet lo mateix ab altres nenas més petites encara, y ademés ab altre catòlich matzo donava cult a Sodoma.

Abdós repugnants cristians, catòlics, apotòlics y romans son a la garjola, d'abont se proposa treurels tote la iglesia militant de la comarca.

Veus aquí la influencia de la religió.

A Ciudad-Real se fepa una devotissima professió, quan tot d'una comencen los núvols a descarregar aygas y los professionayres al crit de ¡cames, ajudeme! van deixar la cerimonia mística més dispersada que una casola d'errós entremitj de famolenchs.

Si la Providencia ab la pluja va voler probar la fe dels assistents a la professió, ben lluhidas quedaren la fe, la professió y la Providencia.

DEL MEU HORT
 Un ocell ve a ser l'existencia que n' signa nostre cor.
 ¡Tot flonjós que se fieri!
 ¡Tot desengany! quan ja es post!
 ¡No puch comprendre, hermosa, per més que cavilo molt, com lo foch de las pupilas no fon la neu de tot cor!
 —Quins flor més se agrada!
 veig preguntar-me a un vellit bo y ensenyant florosa,
 y 'm responde:—¿tú pensament,
 que la vida és R. Pons.

Sustituir los pichs ab lletres que, llegidas horizontal y verticalment, digan: La primera, consonant; la segona, en las cases de pagó; la tercera, case doña; la quarta, propietari d'algo; y quinta, vocal.
 CARRON SALADÉ.
SOLUCIONS
 A LAS CADAVERAS DEL ÚLTIMO PARLAT
GENOGLIBRUS.—A las donas res los sab més greu que ser donas.
 Tip. "La América," Remde de la Guarnidoria, 4, Barcelona